

Åsele kyrka, Västerbottens län.

Viktiga händelser för kyrkan, relaterade till källor.

1648	*Låg kapellbyggnad av timmer. Kyrkklockan ännu bevarad i Dikanäs kyrka.	Bebyggelsehistorisk tidskrift. Nr 22. 1992, s. 234.
1750	*Ny åttakantig kyrka av timmer *Inredning av bildhuggare Måns Gran, Härnösand.	Som ovan.
1753	*Klockstapel av byggmästare Hans Nordberg.	Som ovan.
1847– 1852	*Ny kyrka av tegel med torn och mittskepp av trä. Ritad av arkitekt J. F. Åbom, Stockholm 1846.	Kyrkobyggnader 1760–1860, del 3, s. 168.
1923– 1925	*Ritningar till grindar och grindstolpar av granit eller cement vid kyrkan, upprättade av arkitekt vid Byggnadsstyrelsen A. Essén, godkända av Byggnadsstyrelsen. De gamla grindarna skulle kasseras som odugliga. Det befintliga trästaketet skulle repareras. *Ordnande av begravningsplatsen (Gustaf Hultman).	Förslag av Gustaf Hultman 1924-06-30. Länsstyrelsens godkännande av begravningsplatsens ordnande 1924-12-05. Byggnadsstyrelsens godkännande av grindar 1923-03-14. Brev från kyrkoherden till Byggnadsstyrelsen 1923-03-05. ATA.
1935– 1936	Kyrkan uppförd efter ritningar av ark. Knut Nordenskjöld. Huvudentreprenör, byggmästare G. S Moberg. Treskeppig kyrka av sten. Den gamla kyrkan från 1850 härjad av brand 1934 (soteld). De gamla yttermurarna återanvändes i stor utsträckning och likheter med den äldre kyrkan kvarstod. Den största förändringen utvändigt rörde sidoskeppens utformning samt tornets gestaltning. *Ny källargrund och torngrund av armerad betong. Sockel till tornet lagt med sprängsten och kullersten. *Nytt golvbjälklag av trä med blindbotten. En järnkonstruktion (bjälklag av järn), lagt under läktargolvet. Bjälklag av armerad betong under kor, sakristia, dopkapell, vapenhusets vindfång samt översta bjälklaget i tornet. *Nya takstolar. Yttertak av ”glödgad kopparplåt”. *Nytt golv av trä och grå kalksten. Enligt bygghandling planerades skiffergolv. *Skifferhällar i fönsterna (Gusta stenförädlingsverk, Brunflo). Den gamla inskriptionstavlan vid västra entrén inmurad i vapenhuset. *Nya kolonner av kalksten (Ignaberga kalksten föreslogs). *All befintlig lös puts invändigt och utvändigt bortknackat. Lagning och komplettering av ytorna med cementblandat bruk. Samtliga ytor av sten, tegel och betong i vindar och i tornet	Besiktning av orgel 1968-10-03. Dnr 260. Handl. ang ny orgel till Åsele kyrka 1970-05-05. Dnr 260/70. Dagens Nyheter 1936-05-31. Nordsvenska Dagbladet 1953-10-24. Arbets-och materialbeskrivning till återuppförande av Åsele kyrka, upprättat av Knut Nordenskjöld 1934-09. Byggnadsstyrelsens godkännande av modellförslag till reliefer 1936-03-06. Byggnadsstyrelsens godkännande av glasmålningar 1936-02-21. Byggnadsstyrelsens godkännande av altartavla 1935-12-30. Byggnadsstyrelsens godkännande av

<p>ovan orgelläktaren slammat med kalkbruk. Vid övrig slamning av sten och betongytor användes cementblandad kalkbruk. Fasadytorna skulle spritputsas, men övriga ytor slätputsas. Fasadytorna skulle avfärgas, efter det att äldre putsytor hade vattenrivits, med skilda färger på väggfälten, lister, foder och lisener (ej belagt att listverk fick avvikande kulör). Detta enligt färgprover godkända av arkitekten (gulvit färg på fasaden). Invändiga ytor kalkfärgat två gånger med tunn kalk och en tredje gång med s k rundstrykning. Väggarna avfärgade i ljus färgton. Mittskeppets tak målat i mörk grågrön marmorerad färgton. Sidoskeppens tak och kortaket, målade i mörkgul marmorerad färg. Sakristians väggar i ljusgul färg med grönt tak. Bänkar målade i blågrå färg med dekorerings på gavlarna.</p> <p>*Omläggning av samtliga gamla yttertrappor. Stenmaterial från föregångarna kunde e v användas.</p> <p>*Varmvattenvärmeledning (Albin Svenssons konstruktionsbyrå).</p> <p>*Kyrkklockor från firman K. G Bergholtz, Stockholm.</p> <p>*Tornur av AB Oskar Burman, Umeå.</p> <p>*Elektrisk klockringning.</p> <p>*Ny orgel från Frobenius orgelbyggeri, Köpenhamn (1934).</p> <p>*Den fasta inredningen, ritad av ark. Knut Nordenskjöld. Bänkar utförda av Bröderna Erikssons snickerifabrik, Vindeln. Orgelfasad av Otto Isberg, Bygdeå. Övriga träsniderier från Sandbergs möbelsnickeri, Umeå.</p> <p>*Altartavla av Gunnar Torhamn.</p> <p>*Reliefer på predikstolen, änglabilder på var sida av altarskåpet och änglahuvud på altarrundeln av skulptören Carl Fagerberg.</p> <p>*Två glasmålningar i dopkapellet efter konstnären Yngve Lundströms förslag.</p> <p>*Specialarmatur från konstsmeden Nils Lövgren, Ursviken. Standardarmatur från Böhlmarks lampfabrik, Stockholm.</p> <p>*Nytt rött antependium med guldbroderi: "Gören detta till min åminnelse" (från Licium).</p> <p>*Timglas till predikstolen, skänkt av Tempelridarna i Åsele.</p> <p>*Dopfat komponerat av konstnären Erik Flemming.</p> <p>*Restaurering av ett bokstödskläde (Libraria)</p> <p>*Rivning av det gamla åttakantiga begravningskapellet på kyrkogården (1935. Rivningen motiverades av att inga målningar fanns i densamma). Nytt begravningskapell på den ursprungliga platsen. Ark Kjell Wretling. Dekorationsmåleri av Stig Wretling.</p> <p>Kyrkan är den fjärde i ordningen på nära liggande plats. Tidigare kyrkor: 1648 (trä), 1748 (trä), 1850 (sten. Ritningar av Fredrik Åbom 1847. Byggmästare Nils Henning Victor af Trolle), vilken uppfördes 458 alnar nordöst om den gamla. En del inventarier kunde räddas vid branden 1934, bl a</p>	<p>varmvattenvärmeledning 1935-11-20. Brev till Byggnadsstyrelsen ang. rivning av begravningskapellet 1935-06-26. Byggnadsstyrelsens godkännande av rivning av begravningskapellet 1935-07-26. Byggnadsstyrelsens utlåtande om fastinredning och dekorationsmåleri i begravningskapellet 1935-05-25. Handl. från AB Libraria angående bokstödskläde 1936. Dnr 4386. Örnsköldsviks allehanda 1962-12-13. Västerbottens Kuriren 1936-11-20. ATA.</p>
--	--

	kyrksilvret, ljudtak (baldakinen) till gamla predikstolen, porträtt av kyrkoherde Forsberg (1700-t), nummertavla (1760 av Nils Winter), dopfontställ, bokpall med broderier (1700-t), två stora ljuskronor (1770), oblataskar (1600-t), kollektbössa av trä, knäpall för kyrkotagning, kollektåv med rött tyg, en svart och en röd mässhake (den äldsta) samt ett spegelbord/toalettbord ? (skänkt av kyrkoherde Lindahl omkr. 1850, från 1770/80-talet). Kyrkklocka från 1600-talet, numera i Dikanäs kapell, predikstol och dörr, numera i Fatmomakke kapell.	
1941	*Utvidgning av kyrkogården åt norr, på ett av församlingen innehaft område (åkermark tillhörande kyrkoherdebostället), enligt förslag av länsarkitekt Karl Sörensen från 1939. Den nya kyrkogården skulle avskiljas mot den gamla med en väg ledande till en pumpstation. Vägen skulle anordnas som en allé. Den nya kyrkogården skulle i likhet med den äldre, planteras med björkar.	Byggnadsstyrelsens godkännande 1941-02-18. ATA.
1953	Dynamitkupp riktad mot kassaskåpet i sakristian, misslyckades.	DN 1953-07-20. ATA
1955	*Restaurering av kalkduk och brudpäll (Libraria).	Handl. från RAÄ 1955-12-03. Dnr B6183/55. ATA.
1956	*Handdriven kisthiss i begravningskapellet (firma Bildeve, Stockholm). *Inredande av omklädningsrum för prästen i begravningskapellets korparti.	Byggnadsstyrelsens godkännande 1956-01-02. K1109. ATA.
1959	*Två toaletter inredda i kyrkans sydvästra hörn. Herrtoalett inredd i utrymme under läktartrappan. Damtoalett inredd i trapphallen. Nya mellanväggar murade av 10 cm lättbetong, slätputsade på bägge sidor. Nya dörrar, foder, socklar utförda på samma sätt som befintliga. Väggar och tak i toaletterna skulle oljemålas. Den befintliga torrklosetten i vapenhusets norra sida skulle inredas till förråd eller städskrub. *Kalkstrykning av väggar och tak i trapphallen. *Omläggning av taket till begravningskapellet med kopparplåt.	Byggnadsstyrelsens tillstånd 1959-06-16. Dnr K441. Kortfattad beskrivning till inredande av toaletter för kyrkobesökarna 1958-12-18 (VAB, Umeå). Byggnadsstyrelsens godkännande ang. omtäckning av taket till gravkapellet 1959-01-21. Dnr K37. ATA.
1962–1963	Restaurering av ark. Kjell Wretling, Lidingö (tidigare Umeå). *Åtgärdande av smärre sprickor i putsen och flagad avfärgning. Lös puts nerknackad och därefter kompletterad. Övriga ytor sandblästrad. Enligt Byggnadsstyrelsen skulle fasaden behandlas med struken färg och ej sprutad färg. *Stänklåtar av koppar kompletterad *Sockelventilationen utökad med nya ventiler	Restaureringsförslag av Kjell Wretling 1962-02. Dnr 453/62. Byggnadsstyrelsens godkännande 1962-09-11. Dnr K457. ATA. Byggnadsstyrelsens godkännande ang.

	<p>*Golvet och trossbotten togs upp. Ny blindbotten. Spånfyllningen utbytt mot 15 cm mineralullsskivor. Golvet återinlagt med hopdrivande av plankorna.</p> <p>*Invändiga putsskador på väggarna åtgärdade.</p> <p>*Takputsens med reveteringsmattor i mittskepp och sidoskepp nertaget. Panelen under rengjord, därefter diffusionstät papp och nya innertak av råspontade ångtorkade furu- eller granbräder med trätaklist mot murverk.</p> <p>*Spånfyllningarna på vindarna kompletterade med minst 35 cm tjocklek. Sidoskeppens vindsutrymme kompletterade med 7 cm träullmattor.</p> <p>*Takputsens i koret översedd, sprickor lagade. Färgen avlägsnades med stålborste. Ytorna vattenrivna och filtade.</p> <p>*Ommålning av kyrkorummet. Trätaken laserade. Putsade tak och väggar målade i matt oljefärg. Snickeriarbeten målade med lackoljafärg. Färgsättningen skulle göras enligt gällande förslag ? Trägolven skulle fernissas.</p> <p>*De högt sittande runda fönsterna skulle försees med innerbågar.</p> <p>*Elektriska ledningar utbytta.</p> <p>*Två strålkastare för dopfontens upplysande, inmonterade</p> <p>*Upprustning och modernisering av oljeeldningsinstallationen. Detta med hjälp av automatisk shuntning (så att den olämpligt höga radiatortemperaturen kunde hållas lägre och jämnare). Cirkulationsfläkt föreslogs även.</p> <p>*<u>Sakristian</u> tillbyggd och utökad 36 kvadratmeter åt norr, med ny betonggrund och nya tegelväggar. Bottenbjälklag över den tillbyggda delen samt över skrudkammare, gjord av armerad betong. Till yttertrappan skulle granitstegen användas från den befintliga yttertrappan. Trappa till skrudkammaren gjord av betongstomme med plansteg av kalksten. Yttertak av kopparplåt på ett taklag av trä. Tillbyggnaden skulle putsas i likhet med kyrkan. Nytt golv i sakristian av ångtorkat prima golvträ (olja och fernissat). I kapprum och toalett, golv av kalksten.</p> <p>*Restaurering av spegelbord/toalettbord från 1770/80-talet (Rudolf Oskarsson, Gräsmyr). Bordet, förvarat i ett körrum placerades i doprummet som altare.</p>	<p>utvidgning av begravningsplats 1963-06-25. Dnr K79.</p> <p>Västerbottens Kuriren 1963-12-12. Handl. ang 1770-tals bord 1963-10-17. Dnr 6777/63.</p> <p>Västerbottens Folkblad 1963-02-19ATA.</p>
1966	<p>*Utvidgning av kyrkogården mot nordväst (ark. Åke Lundberg, VAB, Umeå). Ändring av stadsplan i enlighet med förslaget.</p>	”

1972	*Ny orgel från Hammarbergs orgelbyggnadsfirma, Göteborg.	RAÄ:s godkännande av omarbetat förslag 1971-03-16. Dnr 427K60. ATA. Länsst. yttrande ang. orgel 1994-03-10. Dnr 33/94. Västerbottens museums aktarkiv.
1973	*Planerad omläggning av grusgravar till gräsgravar på nya kyrkogården.	Byggnads- och arbetsbeskrivning avseende servicebyggnad och planering vid kyrkogården i Åsele kommun. 1973-04-27. Dnr 4063. ATA.
(1975)	*Planerad utvidgad kyrkogård åt norr och väster, på gamla kyrkstadsplatsen *Förslag till ekonomibygnad, på den planerade nya kyrkogården, godkänt av Riksantikvarieämbetet 1975 (ark. Gunnar Johannessen, Arking AB). Uppförd enligt annan ritning 1988.	RAÄ:s godkännande 1975-05-27. Dnr 371/75. Västerbottens museums aktarkiv.
1979	*Nytt gravkapell med ekonomi- och personalutrymmen på den nya kyrkogården (Arking AB, Örnsköldsvik). Förslag av invändig inredning av begravningskapellet (1979), förslag till färgsättning (Arking AB). Ritningar till altare, bänkar, altare, väggkors samt inredande av kapellets väntrum. Förslag till altartavla av textil, upprättad av Anna Lisa Grundström, Åsele. *Två blyinfattade fönster vandaliserade.	Länsstyrelsens beslut 1978-08-04. Dnr 11.393-1425-78. Länsstyrelsens beslut 1979-05-07. Dnr 11.393-334-79. Västerbottens Folkblad 1979-12-08. Västerbottens Kuriren 1979-12-21. ATA.
1984	*Arkeologisk undersökning vid Åsele gamla kyrkstad, inför planerad kyrkogårdsutvidgning. Det nya kyrkogårdsområdet skulle beröra en del av kyrkstadsområdet eller ca 10000 kvadrat meter.	Handl. ang. arkeologisk undersökning 1984-01-31. Länsstyrelsens tillstånd 1984-04-10. Dnr 390/84. Handl. ang utvidgning av begravningsplatsen 1983-10-14. Västerbottens museums aktarkiv.
1985	*Installation av elvärme godkänt av Riksantikvarieämbetet. Gamla vattenradiatorer demonterade.	RAÄ:s godkännande 1985-12-23. Dnr 948/85. Västerbottens museums aktarkiv.
1986– 1987	*Anläggande av den ”västra kyrkogården”, nordväst om den ”norra kyrkogården”.	

1988	<p>Restaurering, Rolf Sixtensson, VAB, Umeå.</p> <p>*Flagning av färg, speciellt vid sockeln och hörnen. Det hela ansågs vara orsakat av underlaget. Dels ansågs tidigare lagningar med cementbruk vara en del av problemet och dels att inte den gamla ytan var rensad från kalkfärg. Cementbruks lagningar och fläckar skulle bortrensas och återställes med ett lagom starkt bruk och färgtyp som befintligt. Sockelns betonggjutning på naturstenen var sprucken vid korets norra del och skulle gjutas om.</p> <p>*Förrådsbyggnad på nyanlagda kyrkogården (VAB, Umeå), godkänt av länsstyrelsen.</p> <p>*Förslag angående handikapptoilet till höger om befintlig toalett, godkänt av museet.</p> <p>*Borttagande av de två främsta bänkraderna för att ge plats åt kören. Bänkskärmarna flyttade samtidigt bakåt i kyrkorummet. I samband med detta, kapades framskärmarna på mitten samt nedkortades och anslöts till de främre pelarna.</p> <p>*En grön matta skulle inköpas för att täcka golvet, där bänkarna tidigare stått.</p> <p>*Ett nytt s k lillaltare tillverkat av snickare Almroth, placerat till vänster om predikstolen.</p> <p>*Diskret belysning till det nya lilla altaret, placerat i hörnet till det främst fönstret. Ny belysning för kören. Ny armatur till koret planerades även.</p> <p>*Flyttning av en gammal snidad psalmtavla, hängande på väggen till vänster om predikstolen på en väggmålning, övervägdes. En bättre placering ansågs vara i doprummets sydvästra hörn.</p> <p>*Inköp av stolar till kören planerades.</p> <p>*Nytt skåp för förvaring av altarföremålen, liknande befintligt skåp diskuterades.</p> <p>*Utbyte av körledarens piano mot ett annat mindre högt piano i församlingens ägo.</p>	<p>Renoverings- och ombyggnadsåtgärder i Åsele kyrka 1987-09-10. Dnr 678/87.</p> <p>Renoverings- och ombyggnadsåtgärder i Åsele kyrka 1988-11-11. Dnr 694/88. Handl. ang förrådsbyggnad på kyrkogården 1988-09-16. Dnr 595/88.</p> <p>Västerbottens museums aktarkiv.</p>
1992	<p>*Konservering av röd mässhake i silkesammet. Enligt rekommendation skulle den inte mera brukas.</p>	<p>Handl. från RAÄ:s textilsektion 1992-11-05. Dnr 8336. ATA.</p>
1994	<p>*Ansökan om att inrätta trivselavdelning längst bak i kyrkan med soffgrupp, bord och flyttbara spaljéer, ej godkänt av länsstyrelsen. Emellertid kunde ett mera genomarbetat förslag prövas av RAÄ.</p> <p>*Totalrenovering av orgeln (O. Hammarberg, Göteborg).</p>	<p>Länsstyrelsens yttrande 1994-08-05. Dnr 541/94.</p> <p>Länsstyrelsens yttrande ang. orgel 1994-03-10. Dnr 33/94. RAÄ:s beslut 1994-05-16. Dnr 330-1035-1994.</p> <p>Västerbottens museums aktarkiv.</p>

1995	*Tillfälligt tillstånd till användande av befintlig handikappramp i kyrkans kor (tidsbegränsningen gällde t o m 1996-07-01).	RAÄ:s godkännande 1995-12-04. Dnr 330-3285-1995.
1999	*Fasadrestaurering (ECS-Teknik AB/Knut Åkesson). Detta p g a skador på fasaden, orsakade av en utvändig ommålning med styrenakrylat på 1980-talet. Nedbilning av befintlig puts på kyrkan. Omputsning med hydrauliskt kalkbruk och avfärgning med industriberedd kalkfärg bruten med pigment av guldocker *Invändig ommålning planerades, liksom att ansluta kyrkan till kommunens fjärrvärmenät (1998). *Omläggning av delar av koppartaket. *Ny takfotsränna och några nya stuprör tillkom.	Ansökan om kyrkobyggnadsbidrag 1996-11-29. Länsstyrelsens beslut 1999-07-20. Dnr312-3775-1999. Länsstyrelsens beslut 1999-04-19. ATA.